

عنوان مقاله:

شرح و تحلیل بیتی دشوار از خاقانی « به پنج انامل به فتح باب سخن »

محل انتشار:

دوفصلنامه کهن نامه ادب پارسی، دوره 7، شماره 1 (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسندگان:

امیر سلطان محمدی - دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه اصفهان.

سید منصور سادات ابراهیمی - دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه اصفهان.

خلاصه مقاله:

اشعار خاقانی شروانی به همراه شاعرانی از پیچیده‌ترین اشعار زبان فارسی است. یکی از ویژگی‌های بارز شعر او دقت و وسواس خاصی است که شاعر در انتخاب الفاظ و کنار هم چیدن آنها دارد. به طوری که در نگاه اول این نکات از دید خواننده پوشیده خواهد ماند؛ از این رو دقتی خاص و کوششی مضاعف لازم است تا تمام نکات پنهان و زیبایی‌های ادبی و فنی آن بر خواننده نمایان شود. در بیتی از خاقانی (به پنج انامل به فتح باب سخن/ ز هفت کشور جانم ببرد قحط و وبا) روابط عمیق بین کلماتی مثل «پنج انامل»، «فتح باب»، «قحط» و «وبا» وجود دارد که در شرح‌ها به آن توجهی نشده‌است. فتح باب اصطلاحی نجومی در بارش باران و پنج انامل گیاهی در دفع و باست. که توجه به آنها معنای بیت را روشن و کامل می‌کند. البته خاقانی این موارد را با معنای ایهامی به کار می‌برد که خود جلوه‌های دیگری جلوه‌ها را با معنای ایهامی به کار می‌کننده هوا و دافع وبا ستاز زیبایی کار اوست.

کلمات کلیدی:

خاقانی، فتح باب، پنج انامل، قحط و وبا

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1386420>

